

Viltskadestatistik 2007

VERSIONER AV VILTSKADESTATISTIK 2007	2
INLEDNING	3
DELOMRÅDEN I STATISTIKEN	4
ROVDJURSFORUM	5
TAMDJUR	7
OM STATISTIKEN	7
BEVILJADE BIDRAG OCH ERSÄTTNINGAR 2007	7
SKADOR PÅ TAMDJUR 2007	9
HUND	15
OM STATISTIKEN	23
ERSÄTTNINGAR 2007	23
SKADOR PÅ HUNDAR 2007	24
GRÖDA	28
OM STATISTIKEN	28
BEVILJADE BIDRAG OCH ERSÄTTNINGAR 2007	28

Versioner av Viltskadestatistik 2007

Detta är version 1.0.

Version	Utgivningsdatum	Förändring
1.0	2008-	-

Den här rapporten kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation, 730 91 RIDDARHYTTAN, 0581 - 920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters webbplats: www.viltskadecenter.se

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i *Viltskadeförordningen* (2001:724) samt *Viltskadekungörelsen* (NFS 2002:13) och *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering samt bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar* (NFS 2002:15). Grundprincipen är att viltskador så långt som möjligt ska förebyggas. Bidrag och ersättningar för viltskador utgår endast för vilt som inte får jagas under allmän jakttid.

I budgetpropositionen anger regeringen vilka medel som får användas för viltskador. För år 2007 var det 86,8 miljoner kronor som fördelades till myndigheterna Sametinget (46,0 miljoner, samt 3 miljoner öronmärkta för inventering av rovdjur) och Naturvårdsverket (37,8 miljoner). Sametinget fördelade medlen till landets 51 samebyar och Naturvårdsverket fördelade sin del till länsstyrelserna. Pengarna kan av länsstyrelserna användas för bidrag till genomförande eller utveckling av skadeförebyggande åtgärder, information och utbildning om förebyggande åtgärder, utvärdering av skadeförebyggande- och informationsåtgärder, verksamhet som rör de besiktningsmän som länsstyrelsen anlitar för bland annat besiktningar av skador (läs mer om besiktningsmännen under *Delområden i statistiken* nedan) samt till ersättning för uppkomna skador. Skadegörare är exempelvis säl som orsakar skador på fisk, tranor och gäss som skadar gröda samt björn, kungsörn, lodjur och varg som skadar och dödar tamdjur.

Fördelningen av ersättningen till samebyarna baseras främst på *förekomsten* av de fem rovdjursarterna björn, järv, kungsörn, lodjur och varg i samebyarna. Sametinget fördelar även medel till samebyarna för deras medverkan i inventeringen av de stora rovdjuren. Sametinget sammanställer viltskademedlens fördelning mellan de olika samebyarna. I denna rapport redovisas utbetalda ersättningar för rovdjursförekomst och massdödande samt utbetalda bidrag till skadeförebyggande åtgärder.

Viltskadecenter sammanställer årligen nationell statistik över de fredade arternas skador på främst tamdjur (ej ren) och gröda. I

denna rapport redovisas länsstyrelsernas användning av medel under 2007 till bidrag för åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt och ersättningar för uppkomna skador. För skador på tamdjur och hundar redovisas också skadornas storlek i form av hur många tamdjur och hundar som angripits av stora rovdjur. Rapporten innehåller också trender för perioden 1997 – 2007.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken är indelad i tre delområden:

1. *Tamdjur*
2. *Hund*
3. *Gröda*

I delområde *Tamdjur* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på tamdjur, ersättningar för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur samt mängden skador på tamdjur (antalet tamdjur som dödats, skadats eller försvunnit i samband med rovdjursangrepp). Redovisningen omfattar endast skador som berättigar till ersättning från länsstyrelserna, det vill säga skador på tamdjur (t ex får och nöt) som bedöms vara orsakade av björn, järv¹, kungsörn, lodjur eller varg. Ersättning för skador på hägnade vilda djur (t ex hjort) får inte lämnas. Skador och ersättningar för hundar redovisas i delområde *Hund*.

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursstängsel kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är femtrådiga elstängsel eller fårnat kompletterat med två eltrådar². Bidrag ges oftast bara till materialkostnaden, men ibland även till en del av arbetskostnaden. Bidrag har även givits till olika former av förändrad djurskötsel.

För att ersättning för tamdjur som angripits av rovdjur ska utgå måste skadorna besiktigas av en besiktningsman som är utsedd av

¹ Inga skador av järv på nämnda tamdjurslag finns dokumenterade för perioden som redovisningen omfattar (1997 – 2007).

² Läs mer i Viltskadecenters faktablad "Att förebygga rovviltsskador med olika typer av stängsel".

länsstyrelsen. Vid besiktningen gör besiktningsmannen en bedömning av döds- eller skadeorsaken med hänsyn till hur tamdjuret är angripet och utifrån spår och tecken i omgivningen.

I delområde *Hund* redovisas ersättning för uppkomna skador av rovdjur på hundar samt mängden skador på hundar (antalet hundar som dödats, skadats eller, i sällsynta fall, försvunnit i samband med rovdjursangrepp). I dagsläget utbetalas inga bidrag till skadeförebyggande åtgärder som förebygger skador av rovdjur på hundar. För att ersättning för hundar som angripits av tamdjur ska utbetalas av länsstyrelserna gäller samma principer som för tamdjur (se ovan).

I delområde *Gröda* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på gröda inom jordbruket och ersättningar för uppkomna skador på gröda. De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är olika skrämselfåglar mot tranor och gäss (t ex gasolkanoner, flaggor, spegelskrämmor) eller inmatning för att avledda gäss och tranor från värdefulla odlingar³.

Även skador på gröda ska besiktigas av en besiktningsman utsedd av länsstyrelsen för att ersättning ska kunna utbetalas. Vid besiktningen bedömer besiktningsmannen storleken på skördebortfallet som orsakats av fredat vilt samt vilka arter som orsakat bortfallet. I en del fall har flera arter orsakat skadan, varvid respektive arts andel av skadan bedöms. Storleken på skördebortfallet ligger sedan till grund för ersättningens storlek. Besiktningsmännen utbildas av Viltskadecenter.

Rovdjursforum

Statistiken inom delområdena Tamdjur, Hund och Gröda baseras på data från den nationella rovdjursdatabasen *Rovdjursforum*. Rovdjursforum är ett verksamhetsstöd åt länsstyrelserna som har tagits fram av Naturvårdsverket i samarbete med bland andra Viltskadecenter. I Rovdjursforum lagrar länsstyrelserna bland annat information om ärenden som rör bidrag till

³ Läs mer i Viltskadecenters faktablad "Tranors fördelning och val av vistelseort i jordbrukslandskapet - samt förvaltningsråd som kan förebygga skador på gröda", "Att förebygga transkador på gröda med skrämselfåglar" och "Förebyggande åtgärder för att förhindra skador på jordbruksgrödor, orsakade av tranor och gäss".

skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador på tamdjur, hundar och gröda orsakade av fredat vilt. Rovdjursforum togs i bruk våren 2003.

De som har tillgång till Rovdjursforum i dagsläget är företrädare från länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Viltskadecenter. Rovdjursforum är Internet-baserad, vilket innebär att användare kan koppla upp sig mot den via bredband eller modem och lagra uppgifter eller ta del av det som finns lagrat. Den höga tillgängligheten gör det möjligt att snabbt registrera uppgifter om skador, samtidigt som andra användare kontinuerligt kan skapa sig en överblick.

Tamdjur

Om statistiken

Statistiken för skador, bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Tamdjur bygger för år 2007 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 22 januari 2008. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningssprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Sedan 2003 har uppgifterna hämtats ur Rovdjursforum. Statistiken omfattar endast tamdjur, t ex får och nöt. Statistik för skador och ersättningar för hundar redovisas i delområde Hund. Statistiken omfattar inte bidrag och ersättningar inom rennäringen.

Redovisningen av mängden skador av rovdjur på tamdjur 2007 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2007 och som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsmän. Ett tamdjur räknas i denna rapport som *angripet av rovdjur* om det dödats, skadats eller saknas och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. *Angripande rovdjursart* är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet.

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2007. Eftersom ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om bidrag och ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år, innefattar redovisningen även bidrags- och ersättningsansökningar från tidigare år. Likaså fattas en del beslut i bidrags- och ersättningsärenden inkomna 2007 under kommande år. Redovisningarna av uppkomna skador och beviljad ersättning 2007 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte direkt jämförbara.

Beviljade bidrag och ersättningar 2007

År 2007 beviljade länsstyrelserna totalt 237 ansökningar om *bidrag* för åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur. Den totala beviljade summan uppgick till 7,6 miljoner kr (tabell 1). Huvuddelen av bidragen gick till tamdjursägare i mellersta delen

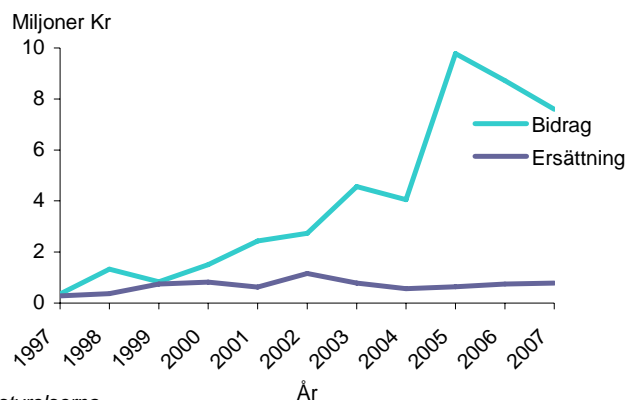
av Sverige. Den totalt beviljade summan minskade med 13 % jämfört med år 2006 (figur 1).

Den sammanlagda ersättningen beviljad av länsstyrelserna för skador orsakade av stora rovdjur på tamdjur 2007 uppgick till 781 000 kr (tabell 1).

Av den totala ersättningen beviljad för skador på tamdjur 2007 var 375 000 kr (48 %) för skador av varg, 147 000 kr (19 %) för skador av lodjur, 230 000 kr (30 %) för skador av björn, 22 000 kr (3 %) för skador av kungsörn och 9 000 (3 %) för skador av okänt rovdjur (då besiktningsmannen inte kunnat avgöra rovdjursart) (tabell 1).

Ersättningen för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur ökade med 5 % jämfört med år 2006 (figur 1). Under perioden 1997 – 2007 har den beviljade ersättningen varierat mellan 0,28 miljoner kr (år 1997) och 1,2 miljoner kr (år 2002).

Figur 1.
Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde
Tamdjur 1997-2007.

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 1. Av länsstyrelserna under 2007 beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder samt beviljad ersättning för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur 2007 (tusen kronor).

Län	Bidrag	Ersättning per rovdjur					Ersättning totalt	Totalt
		Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur		
Stockholm	-	-	-	2	-	-	2	2
Uppsala	563	-	-	19	5	-	23	586
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	122	-	-	-	-	-	-	122
Jönköping	-	-	-	11	-	-	11	11
Kronoberg	-	-	-	2	-	-	2	2
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	18	-	-	-	18	18
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	579	-	-	38	67	9	114	693
Värmland	946	-	-	18	39	-	57	1 003
Örebro	652	-	-	-	-	-	-	652
Västmanland	306	-	-	3	-	-	3	309
Dalarna	1 132	146	-	11	251	-	408	1 540
Gävleborg	2 552	14	4	35	13	-	65	2 617
Västernorrland	428	-	-	3	-	-	3	431
Jämtland	187	27	-	5	-	-	32	219
Västerbotten	124	28	-	-	-	-	28	152
Norrbottn	-	14	-	-	-	-	14	14
Hela landet	7 591	230	22	147	375	9	782	8 373

Källa: Länsstyrelserna

Skador på tamdjur 2007

Det totala antalet angripna tamdjur (*dödade, skadade* eller *saknade* till följd av rovdjursangrepp) under 2007 var 396 (tabell 2). 352 (89 %) av dessa var får och 14 (3 %) var nötdjur. Övriga angrepp 30 (8 %) var andra djur, framför allt bi och fjäderfä.

Tabell 2. Antal dödade, skadade eller saknade av respektive tamdjur till följd av angrepp av fredade rovdjur i Sverige under 2007.

Rovdjur	Får				Antal angrepp	Nöt				Antal angrepp	Annat ²				Totalt antal angrepp	Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt		Dödade	Skadade	Saknade	Totalt		Dödade	Skadade	Saknade	Totalt		
Björn	51	4	35	90	19	3	-	-	3	2	6	16	1	23	21	116
Kungsörn	24	-	4	28	7	-	-	-	-	-	3	-	-	3	7	31
Lodjur	56	10	23	89	50	4	-	-	4	4	2	-	-	2	54	95
Varg	102	19	20	141	30	2	5	-	7	5	1	-	1	2	35	150
Okänt rovdjur ¹	3	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4
Totalt	236	34	82	352		9	5	-	14		12	16	2	30		396

¹⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

²⁾ Angrepp på framförallt fjäderfä och bi

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 3. Antal tamdjur angripna¹ av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänt rovdjur² per län och i hela landet 2007.

Län	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur ²	Totalt antal djur angripna
Stockholm	-	-	1	-	-	1
Uppsala	-	-	12	5	-	17
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	1	-	-	1
Jönköping	-	-	4	-	-	4
Kronoberg	-	-	1	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	28	-	-	-	28
Blekinge	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	22	46	4	72
Värmland	-	-	20	49	-	69
Örebro	-	-	1	-	-	1
Västmanland	-	-	5	-	-	5
Dalarna	41	-	7	45	-	93
Gävleborg	29	3	19	5	-	53
Västernorrland	-	-	2	-	-	2
Jämtland	26	-	3	-	-	29
Västerbotten	13	-	-	-	-	13
Norrbottn	7	-	-	-	-	7
Hela landet	116	31	98	150	4	396

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödades eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

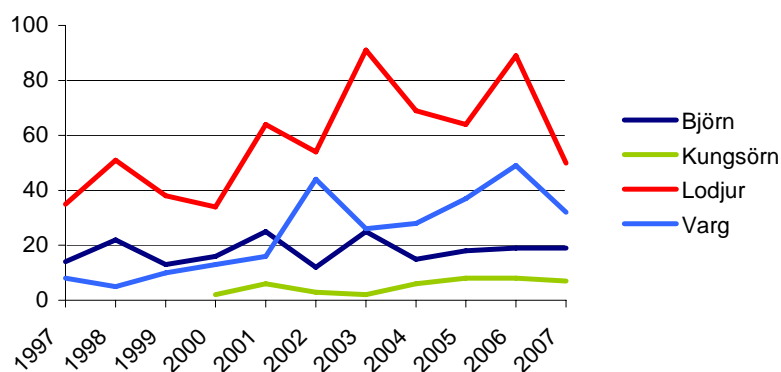
²⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Länsstyrelserna

Det totala antalet angripna tamdjur (tabell 3) minskade med 17 % jämfört med år 2006. Under perioden 1997 – 2007 har det totala antalet tamdjur angripna av rovdjur varierat mellan 226 st (år 1999) och 581 st (år 2002). Antalet rovdjursangripna tamdjur kommer sannolikt även i fortsättningen att variera mellan åren. Framförallt kan enskilda utvandrande björn- och vargindivider komma att få stort genomslag i statistiken vissa år.

Antalet *rovdjursangrepp* på tamdjur har inte redovisats i Viltskadecenters sammanställningar av viltskadestatistiken tidigare. Från och med denna rapport kommer de dock att redovisas kontinuerligt. Vi redovisar endast angrepp på får och nöter eftersom angrepp på övriga tamdjur är sällsynta och präglas av slumpmässiga variationer. I figur 2 visas hur antalet angrepp på får har varierat under de 10 år som de har registrerats. Antalet angrepp visar en svagt ökande trend för varg och lodjur, men 2007 var antalet angrepp av dessa arter betydligt färre än 2006. Antalet lodjursangrepp halverades nästan. De stora variationerna i antalet angrepp kan framför allt förklaras med att enskilda rovdjursindivider under vissa år står för en stor andel av alla rovdjursangrepp. När en sådan individ försvinner (ofta genom skydds jakt) minskar antalet angrepp betydligt. Antalet angrepp av björn och kungsörn har legat på ungefär samma nivåer de senaste tre åren (figur 2 och tabell 4).

Figur 2.
Antal angrepp på får 1997-2007

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 4. Antal angrepp på får och nöt av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänt rovdjur¹ per län och i hela landet 2007.

Län	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur ¹	Totalt antal angrepp
Stockholm	-	-	1	-	-	1
Uppsala	-	-	3	4	-	7
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	1	-	-	1
Jönköping	-	-	3	-	-	3
Kronoberg	-	-	1	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	7	-	-	-	7
Blekinge	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	17	12	1	30
Värmland	-	-	11	7	-	18
Örebro	-	-	1	-	-	1
Västmanland	-	-	5	-	-	5
Dalarna	10	-	6	11	-	27
Gävleborg	2	-	2	1	-	5
Västernorrland	-	-	1	-	-	1
Jämtland	4	-	2	-	-	6
Västerbotten	4	-	-	-	-	4
Norrbottn	1	-	-	-	-	1
Övriga län	-	-	-	-	-	-
Hela landet	21	7	54	35	1	118

¹⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besikningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 5. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av björn per län och i hela landet 2007.

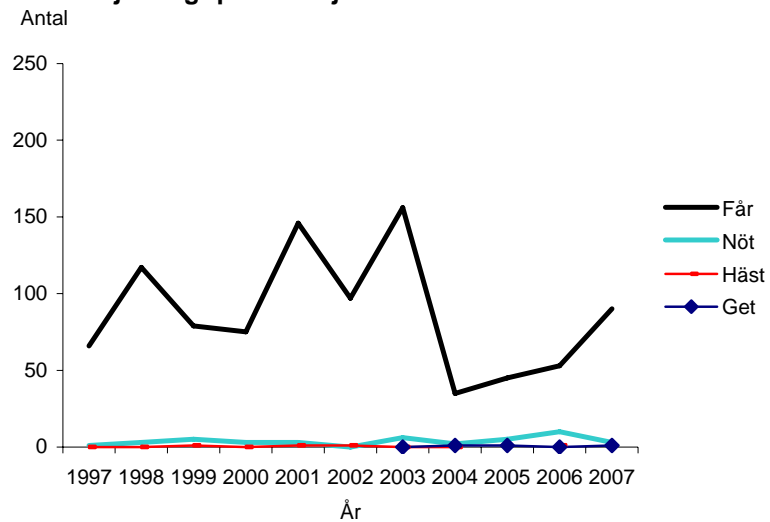
Län	Får			Nöt			Get			Annat ¹			Totalt angripna av björn			
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Annat	Totalt antal djur angripna
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Dalarna	26	-	13	1	-	-	-	-	-	1	-	-	39	1	0	41
Gävleborg	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	6	16	7	0	22	29
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Jämtland	5	-	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-	24	2	0	26
Västerbotten	11	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	0	0	13
Norrbotten	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	0	0	7
Hela landet	51	4	35	3	-	-	-	-	1	-	6	16	90	3	22	116

¹ Annat djurslag utgörs av bin

Källa: Länsstyrelserna

Figur 3.

Antal tamdjur angripna¹ av björn 1997-2007.

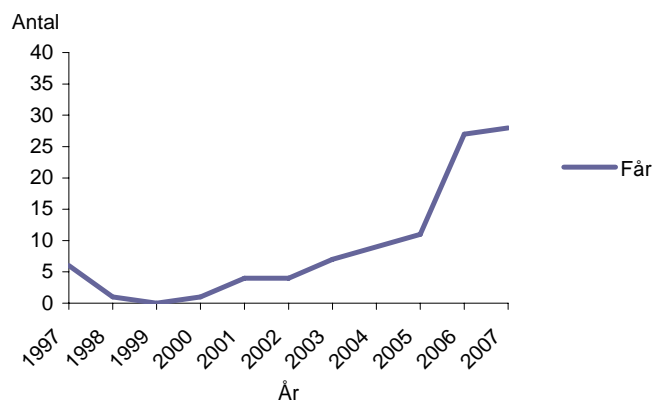

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Länsstyrelserna

Figur 4.

Antal tamdjur angripna¹ av kungsörn 1997-2007.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av *kungsörn* per län och i hela landet 2007.

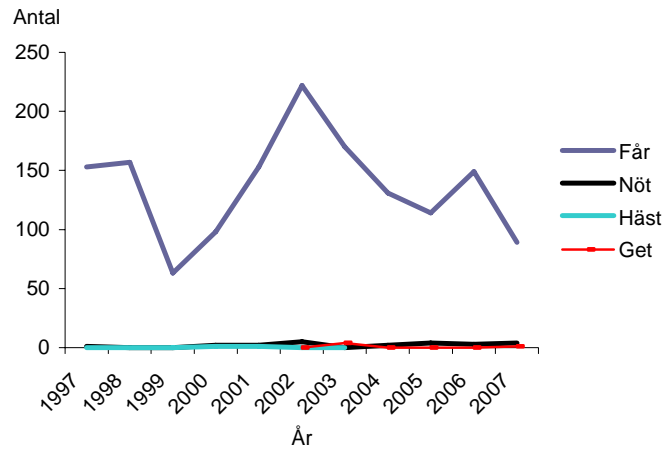
Län	Får			Annat			Totalt angripna av kungsörn		Totalt antal djur angripna	
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Annat		
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gotland	24	-	4	-	-	-	28	-	28	
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gävleborg	-	-	-	3	-	-	-	3 ¹	3	
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Norrboten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hela landet	24	-	4	-	3	-	-	28	3	31

¹Avelsgäss

Källa: Länsstyrelserna

Figur 5.

Antal tamdjur angripna¹ av lodjur 1997-2007.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 7. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur per län och i hela landet 2007.

Län	Får			Nöt			Annat			Totalt angripna av lodjur				Totalt antal djur angripna ¹
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Annat	
Stockholm	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Uppsala	4	3	5	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	12
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Jönköping	3	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	-	-	4
Kronoberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	16	2	1	1	-	-	2	-	-	19	1	1	1 ¹	22
Värmland	14	3	3	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	20
Örebro	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Västmanland	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Dalarna	5	1	-	1	-	-	-	-	-	6	1	-	-	7
Gävleborg	1	-	14	1	-	-	-	-	-	15	1	-	-	19
Västernorrland	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Jämtland	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	56	10	23	4	-	-	2	-	-	89	4	1	1	95

¹ Emu

Källa: Länsstyrelserna

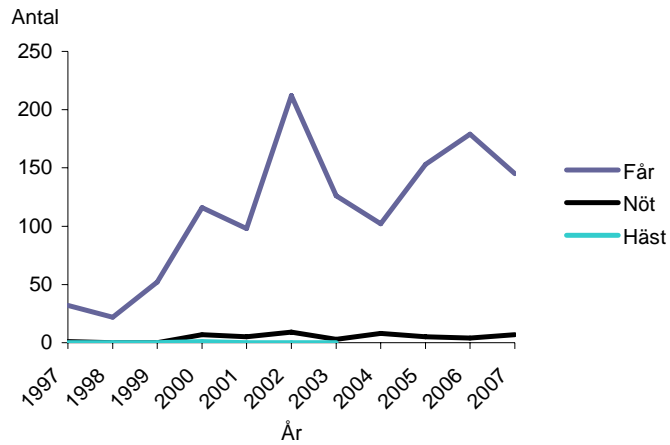
Tabell 8. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg per län och i hela landet 2007.

Län	Får			Nöt			Annat			Totalt angripna av varg			
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Totalt antal djur angripna	
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uppsala	3	1	1	-	-	-	-	-	-	5	-	5	
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Götaland	40	4	1	1	-	-	-	-	-	45	1	46	
Värmland	35	4	9	-	1	-	-	-	-	48	1	49	
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dalarna	21	8	9	1	4	-	-	1 ¹	-	1 ¹	38	5	45
Gävleborg	3	2	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hela landet	104	19	20	2	5	-	-	1	-	141	7	150	

¹ Ren (som tamdjur i hägn)
Källa: Länsstyrelserna

Figur 6.

Antal tamdjur angripna¹ av varg 1997-2007.

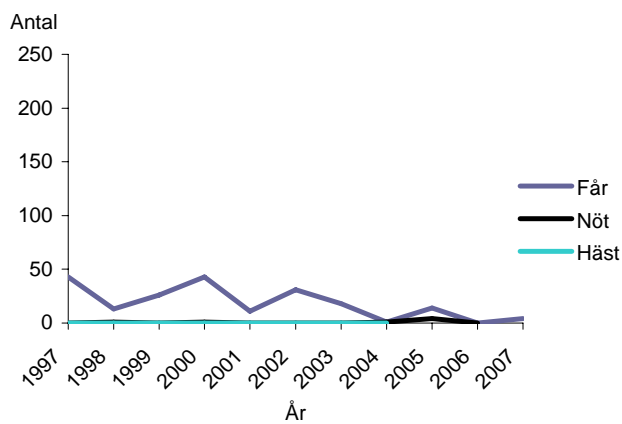

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Länsstyrelserna

Figur 7.

Antal tamdjur angripna¹ av okänd² 1997-2007.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

²⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Länsstyrelserna

Tabell 9. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av okänt rovdjur¹ per län och i hela landet 2007.

Län	Får			Totalt		Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	
Stockholm	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	3	1	-	4	-	4
Värmland	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-
Hela landet	3	1	-	4	-	4

¹⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Viltskadecenter

Angrepp av kungsörn på tamdjur 2007

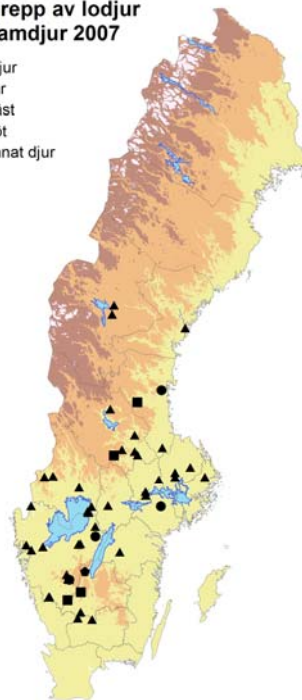
Tamdjur
▲ Får
● Annat djur

0 100 200km

Angrepp av lodjur på tamdjur 2007

Tamdjur
▲ Får
● Häst
■ Nöt
● Annat djur

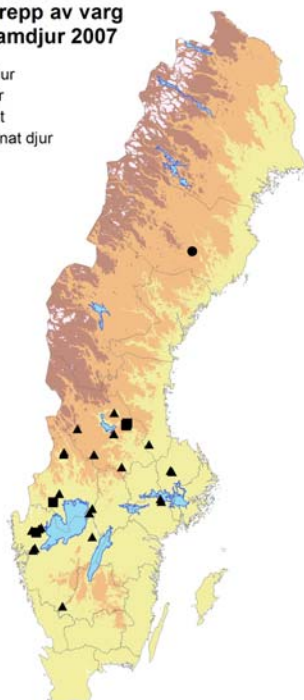
Källa: Länsstyrelserna

0 100 200km

Källa: Länsstyrelserna

Angrepp av varg på tamdjur 2007

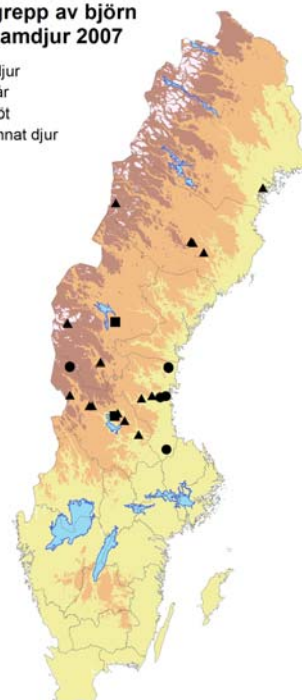
Tamdjur
▲ Får
■ Nöt
● Annat djur

0 100 200km

Angrepp av björn på tamdjur 2007

Tamdjur
▲ Får
■ Nöt
● Annat djur

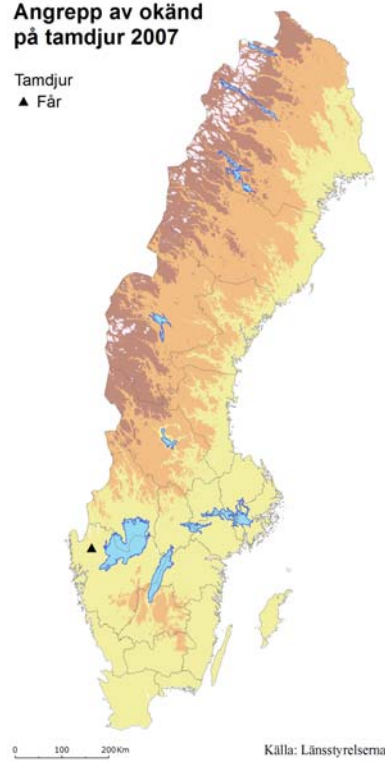
Källa: Länsstyrelserna

0 100 200km

Källa: Länsstyrelserna

Angrepp av okänd på tamdjur 2007

Tamdjur
▲ Får

Hund

Om statistiken

Statistiken för skador och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Hund bygger för år 2007 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 22 januari, 2008. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om ersättningar samt från besiktningssprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Sedan 2003 har uppgifterna hämtats ur Rovdjursforum.

Redovisningen av mängden skador av rovdjur på hundar under 2007 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2007 och som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsman. En hund räknas i denna rapport som *angripen av rovdjur* om den dödats, skadats eller saknas och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. *Angripande rovdjursart* är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet.

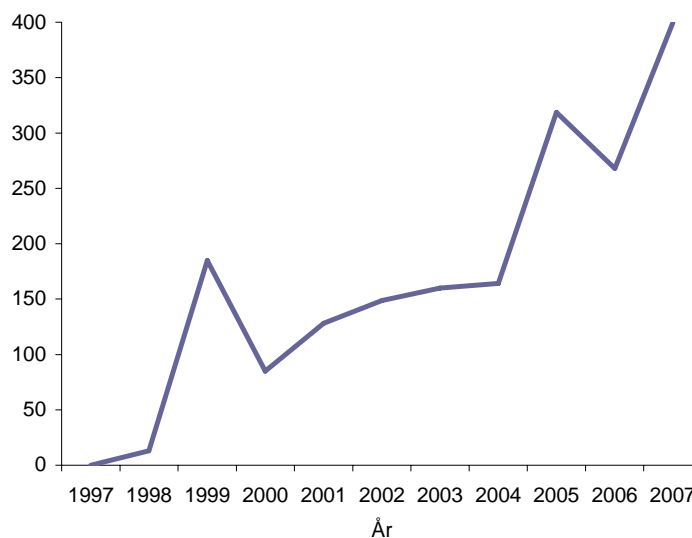
Redovisningen av beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2007. Eftersom ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år, innefattar redovisningen även ersättningsansökningar från tidigare år. Likaså fattas en del beslut i ersättningsärenden inkomna 2006 under kommande år. Redovisningarna av uppkomna skador och beviljad ersättning 2007 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte jämförbara.

Ersättningar 2007

Under 2007 gavs ersättning för hundar angripna av fredade rovdjur med sammanlagt 399 000 kr (figur 8). Av den totala ersättningen beviljad 2007 var 322 000 kr (81 %) ersättning för skador orsakade av varg, 44 000 kr (11 %) för skador av lodjur, 27 000 kr (7 %) för skador av kungsörn samt 6 000 kr (2 %) för skador av okänt rovdjur. Den totala ersättningen för skador på hund orsakade av fredade rovdjur ökade med 49 % jämfört med år 2006 (figur 9). Under perioden 1997 – 2007 har den totala ersättningen varierat mellan 0 kr (år 1997) och drygt 399 000 kr (år 2007).

Figur 9.
Beviljad ersättning för rovdjursangripna hundar 1997-2007.

Tusen kronor

Källa: Länsstyrelserna

Skador på hundar 2007

Totalt angreps 61 hundar av fredade rovdjur under 2007 (tabell 10). 43 av dessa (70 %) angreps av varg, vilket resulterade i trettio dödade⁴ och tretton skadade hundar. Lodjur stod för angrepp på 12 hundar (20 %), vilket resulterade i elva skadade hundar och en dödad hund. Kungsörn (7 %) dödade två hundar och skadade två och slutligen skadades två hundar av okänt rovdjur (3 %).

Det totala antalet hundar angripna av rovdjur ökade med 49 % jämfört med år 2006 (figur 10). Under perioden 1997 - 2007 har det totala antalet angripna hundar varierat mellan noll (år 1997) och 61 (år 2007). Mellanårsvariationerna kan bero på flera saker, bland annat vädret under jaktsäsongen, vilket påverkar antalet jaktdagar med hund. En annan faktor är enskilda individer eller familjegrupper som vissa år tar fler hundar än "genomsnittsvargen".

⁴ Antalet dödade hundar inkluderar hundar som överlevde angreppet, men som avlivades till följd av skadorna.

Tabell 10. Antal dödade¹, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av fredade rovdjur 2007.

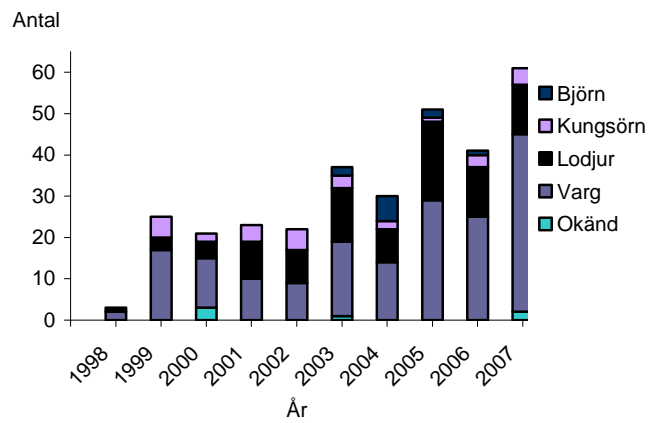
Län	Björn			Kungsörn			Lodjur			Varg			Totalt antal angripna hundar					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänt rovdjur ²	Totalt
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	2	1	-	3
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	-	-	-	2	3	-	5
Värmland	-	-	-	-	-	-	1	3	-	10	4	-	-	-	4	14	1	19
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	2	-	-	1	-	6	4	-	-	2	1	10	-	13
Gävleborg	-	-	-	1	-	-	-	1	-	8	1	-	-	1	1	9	-	11
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	2
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	-	-	-	2	2	-	1	11	-	30	13	-	-	4	12	43	2	61

¹⁾ Antalet dödade hundar inkluderar hundar som skadats under angrepp av fredat rovdjur och som sedan avlivats till följd av skadorna.

²⁾ Okänt rovdjur: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Länsstyrelserna

Figur 10.
Antal hundar angripna¹ av fredade rovdjur
1997-2007.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar hundar som dödats eller skadats av ett rovdjur eller som saknas efter rovdjursangrepp

Källa: Länsstyrelserna

Angrepp av rovdjur på hundar 2007

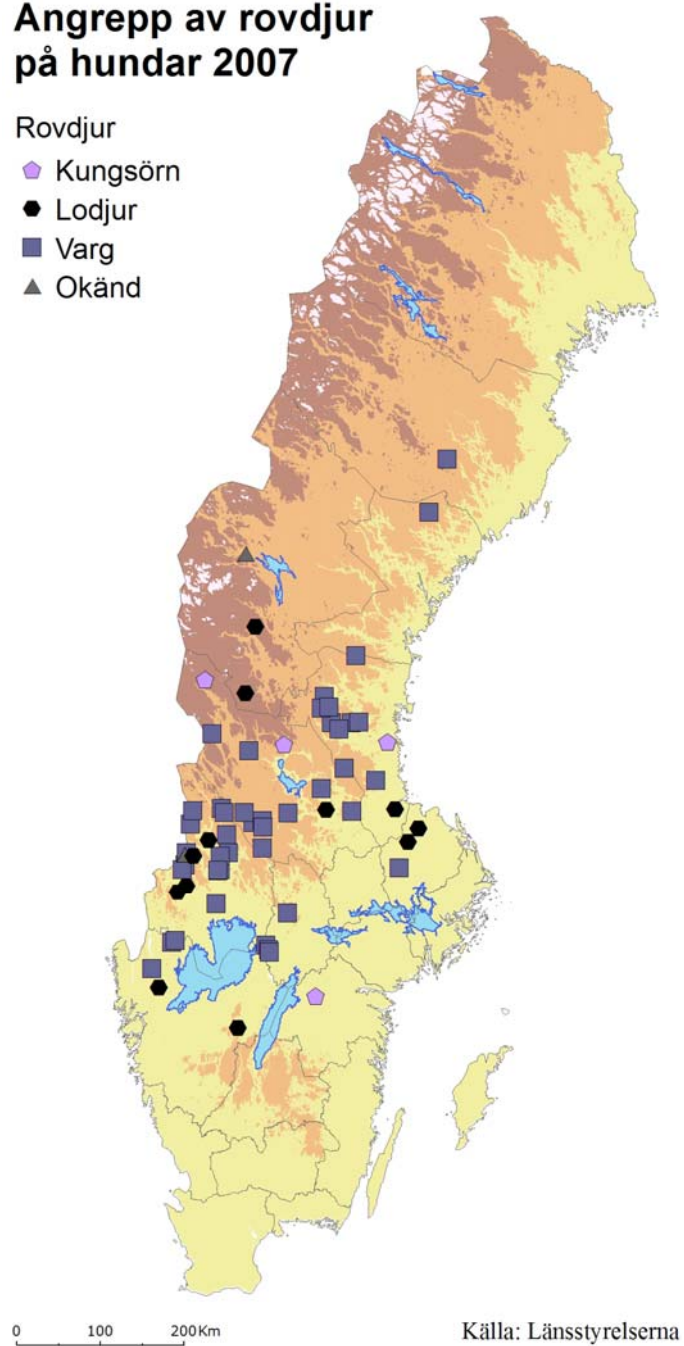
Rovdjur

◆ Kungsörn

● Lodjur

■ Varg

▲ Okänd

Figur 11. Rovdjursangripna hundar 2007

Gröda

Om statistiken

Statistiken för bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Gröda bygger på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 22 januari, 2008. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Sedan 2003 har uppgifterna hämtats ur Rovdjursforum. Statistiken omfattar endast skador av fredat vilt på jordbruksgrödor.

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2007. Ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om bidrag och ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år. Redovisningen av uppkomna skador under 2007 och beviljad ersättning 2007 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte jämförbara.

Beviljade bidrag och ersättningar 2007

Under 2007 beviljade länsstyrelserna bidrag med 1 493 000 kr (tabell 11). Summan är en underskattning eftersom den inte inkluderar medel använda av länsstyrelserna för deras egna inköp av utrustning som lånas ut till brukare. Den totalt beviljade summan ökade med 66 % jämfört med år 2006 (figur 12). Under perioden 1997 – 2007 har den beviljade summan varierat mellan 0 kr (år 1997) och 2,0 miljoner kr (år 2000). Den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 2 478 000 kr (tabell 11). Gotlands och Kalmars län står för de högsta summorna gällande utbetalda ersättningar (tabell 11).

Ersättningen för uppkomna skador på gröda orsakade av fredat vilt ökade med 56 % jämfört med år 2006 (figur 12).

Tabell 11. Av länsstyrelserna under 2007 beviljade bidrag för skadeförebyggande åtgärder för jordbruksgrödor och beviljade ersättningar för uppkomna skador av fredat vilt på jordbruksgrödor (tusen kronor).

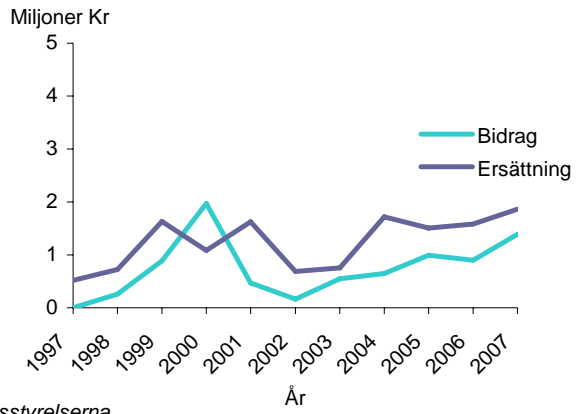
Län	Bidrag		Ersättning per fredad art							Ersättning totalt	Totalt	
	Björn	Grågås	Vitkindad gås	Flera gåsararter	Gås och trana	Trana	Sångsvan	Gås/Trana och Sångsvan	Annat			
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	23	23
Östergötland	473	-	-	-	-	5	74	-	2	-	81	554
Jönköping	-	-	-	-	-	-	1	14	-	-	15	15
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	123	-	-	-	123	123
Kalmar	60	-	242	213	-	-	25	21	-	-	500	560
Gotland	-	-	-	430	19	47	14	-	-	-	510	510
Blekinge	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Skåne	199	-	311	13	31	-	-	-	-	2 ¹	358	557
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	53	-	-	-	-	-	26	-	50	-	76	129
Värmland	5	-	18	-	-	22	44	-	20	-	104	109
Örebro	685	-	91	-	5	-	260	-	44	-	401	1 086
Västmanland	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	28	28
Dalarna	-	6	65	-	-	-	15	-	-	-	86	86
Gävleborg	10	62	10	-	-	-	30	-	-	3 ²	105	115
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-	-	-	43	-	-	-	43	43
Västerbotten	8	-	14	-	-	-	5	-	-	-	18	26
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	1 493	68	758	656	83	74	683	35	116	5	2 478	3 971

¹ Sädgås

² Lodjursungar som klöst sönder ensilagebalar

Källa: Länsstyrelserna

Figur 12. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde Gröda 1997-2006.

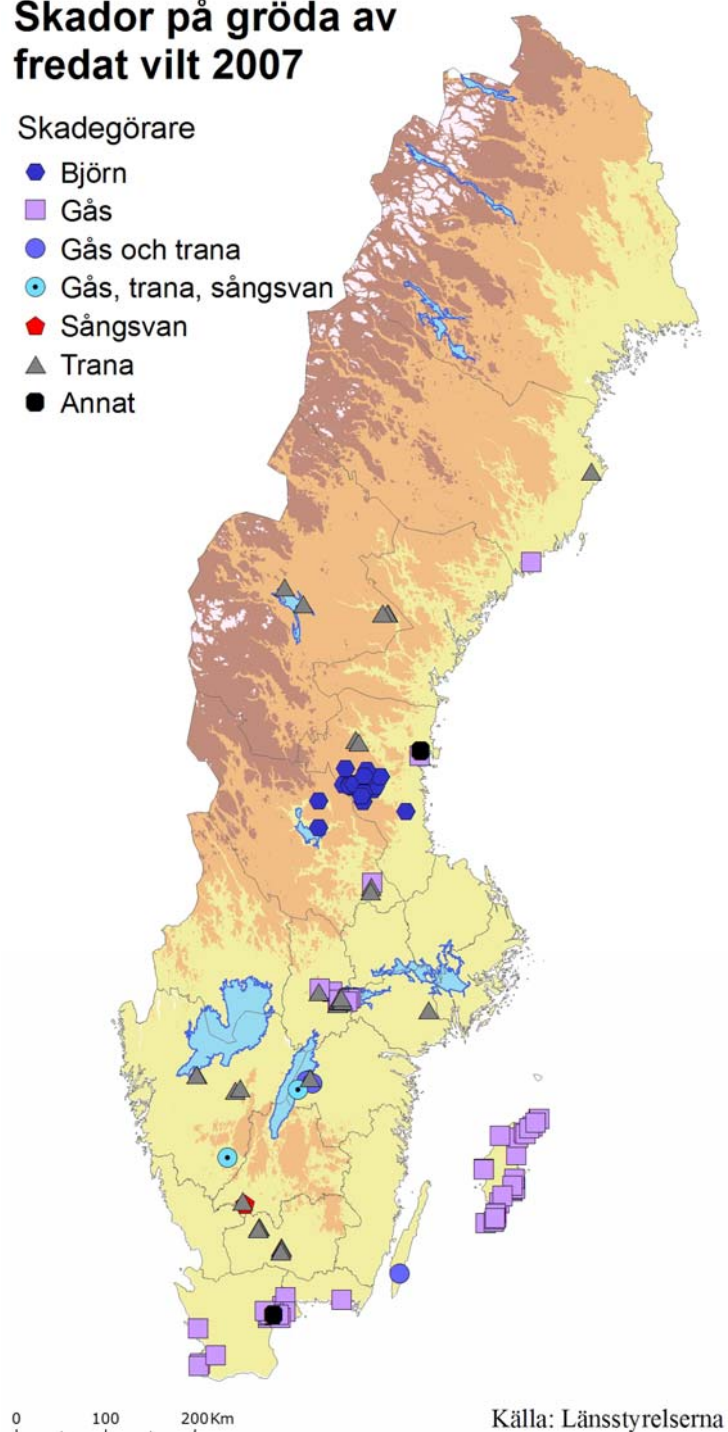

Källa: Länsstyrelserna

Skador på gröda av fredat vilt 2007

Skadegörare

- Björn
- Gås
- Gås och trana
- Gås, trana, sångsvan
- ◆ Sångsvan
- ▲ Trana
- Annat

Figur 13. Skador på gröda av fredat vilt.

Viltskadecenter • Grimsö forskningsstation • 730 91 RIDDARHYTTAN
Tel: 0581 - 920 70, 69 73 35 • www.viltskadecenter.se